

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-09-16

Vår referens

Eva Nilsson Lundqvist
Stadsjurist
Eva.Lundqvist@malmo.se

Malmöinitiativ-Fyrverkeriförsäljning endast nyårsafton, EF20230452 TN-2024-1688

Sammanfattning

Ett Malmöinitiativ är inkommet till staden vari anges att då Malmö stads förbud mot raketer utom på nyårsaftons kväll är verkningslöst och försäljning av dessa borde därför endast vara tillåtet på nyårsafton. Det är enligt EU:s pyrotekniskdirektiv ännu tillåtet att sälja fyrverkeri i Sverige, något svensk lagstiftning är förbundet till. Det ligger också utanför kommunens möjlighet att förverkliga förslaget.

Förslag till beslut

Tekniska nämndens arbetsutskott föreslås besluta
att godkänna förvaltningens förslag till yttrande, samt
att avslå Malmöinitiativet.

Beslutsunderlag

- Malmöinitiativ-Fyrverkeriförsäljning endast nyårsafton, EF20230452
- G-Tjänsteskrivelse TNAU 20241008 Malmöinitiativ Fyrverkeriförsäljning endast på nyårsafton
- Förslag till yttrande TNAU 20241008 Malmöinitiativ Fyrverkeriförsäljning endast på nyårsafton

Beslutsplanering

Tekniska nämndens arbetsutskott 2024-10-08

Beslutet skickas till

[Här skriver du vem beslutet ska skickas till efter att protokollet är justerat, ange funktion eller organisation. Uppgifterna överförs till protokoll och protokollsutdrag. I fliken expediera till, på ärendekortet, anger du fullständiga uppgifter som exempelvis e-

postadress, som en information till nämndsekreteraren . Om beslutet inte ska expedieras, kan denna text och rubrik tas bort.]

Ärendet

Malmöinitiativet rör en återkommande fråga där malmöbor efterfrågar hårdare reglering av smällare och fyrverkerier. I ett Malmöinitiativ från 2013 lades i princip samma förslag fram som i nu förevarande Malmöinitiativ. Och sedan dess har inte möjligheten till försäljning av fyrverkerier inskränkts så att det blivit helt förbjudet att sälja dem.

Det svenska regelverket vad gäller fyrverkerier bygger dels på EU-lagstiftning, främst det så kallade pyroteknikdirektivet. Enligt pyroteknikdirektivet får medlemsstaterna inte förbjuda, begränsa eller hindra tillhandahållande på marknaden av pyrotekniska artiklar som uppfyller de krav som ställs i direktivet.

Pyroteknikdirektivet medger således inte att en medlemsstat helt förbjuder fyrverkerier. Däremot kan en medlemsstat vidta åtgärder för att förbjuda eller begränsa innehav, användning eller försäljning till allmänheten avseende vissa fyrverkerier av skäl som rör allmän ordning, allmän säkerhet, hälsa och säkerhet eller miljöskydd.

Sedan 2002 råder det så kallat ”smällarförbud” i Sverige vilket innebär att man måste ha tillstånd för att skjuta smällare. Sedan 2015 krävs också särskild utbildning. Smällare som köpts utomlands är heller inte tillåtet att skjuta i Sverige, även om de i andra länder får köpas fritt. För att skjuta raketer med styrpinne måste tillstånd innehas liksom särskild utbildning, en bestämmelse som kom 2019.

Pyroteknikdirektivet har införlivats i svensk lagstiftning genom lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, därpå följande förordning och föreskrifter utfärdade av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Vissa typer av fyrverkerier får allmänheten köpa och använda utan tillstånd. Vilka dessa fyrverkerier är framgår av 2 kap. 6§ i MSB:s föreskrifter om hantering av explosiva varor (MSBFS 2019:1).

Fyrverkerier får endast köpas, säljas eller användas i Sverige av dem som är över 18 år. Det är även olagligt att ge fyrverkerier till personer som ännu inte fyllt 18 år. Det finns undantag från 18-årsregeln vad gäller vissa produkter som får användas inomhus, till exempel tomtebloss och party poppers. För dessa produkter gäller i stället att man måste vara 12 år för att få hantera dem.

Eftersom den nationella lagstiftningen har sin grund i EU-direktiv kan inte Sveriges regering förbjuda fyrverkerier som är godkända för EU:s marknad.

På riksdagsnivå har ställts motioner till riksdagen om förbud mot försäljning av fyrverkerier (bland annat 2021/22:3064 och 2022/23:142) och i januari 2024 ställdes genom interpellation (2023/24:333) frågor till justitieministern huruvida man avsåg låta utreda frågan om att förbjuda eller begränsa användande av fyrverkerier till privatpersoner, vidta några åtgärder för att förbjuda försäljning till, innehav av och

brukande av fyrverkerier till personer som är dömda för exempelvis vapenbrott eller ta några andra initiativ för att begränsa skadorna som sker av fyrverkerier och annan pyroteknik. Interpellationen besvarades av statsråd i Försvarsdepartementet med att EU-kommissionen under 2023 inledde ett arbete som syftar till att revidera pyroteknikdirektivet samt att regeringen välkomnade detta initiativ. Men också att det i dagsläget inte bedrevs något arbete i regeringen för att verka för ett totalförbud mot fyrverkeripjäser i Sverige. Statsrådet konstaterade att vi i dag har en ordning där det enligt fyrverkeridirektivet inte är möjligt att förbjuda fyrverkerier även om regeringen skulle vilja det.

Förslag om förbud av försäljning av fyrverkerier är inte heller en sådan ändring som kommuner kan genomdriva.

3 kap. 7 § i Ordningslagen (1993:1617) reglerar användningen av pyrotekniska varor - fyrverkerier. Fyrverkeri med flera liknande artiklar får inte användas utan tillstånd av polismyndigheten om användningen med hänsyn till tidpunkt, platsens belägenhet och övriga omständigheter innebär risk för skada på person eller någon beaktansvärd olägenhet för person eller egendom. Det är upp till den som ska avfyra fyrverkerierna att göra bedömningen om dennes användning har sådan omfattning att tillstånd behöver sökas.

I Ordningslagen anges också hur en kommun kan anta och ändra lokala ordningsstadgor. Kommuner har genom lokal ordningsstadga möjlighet att reglera *när* och *var* fyrverkerier får användas. Kommuner kan dock inte förbjuda användning för privatpersoner helt.

En kommun får enligt 3 kap. 9 § Ordningslagen meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen, eller del av denna, som behövs för att förhindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor. Därmed kan lokala föreskrifter innebära större detaljeringsgrad än Ordningslagen. Föreskrifterna får emellertid aldrig röra förhållande som redan är reglerade i lag och får heller inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet (3 kap. 12 § Ordningslagen).

I den lokala ordningsstadgan för Malmö stad är reglerat användandet av pyroteknik – fyrverkerier. Det är inte tillåtet att skjuta raketer och andra fyrverkeripjäser på offentlig plats annat än på nyårsafton från klockan 18.00 till nyårsdagen klockan 02.00 i Malmö, utan tillstånd från polismyndigheten. Det är också polismyndigheten som övervakar efterlevnad och beivrar eventuella överträdelse av den reglering som råder.

Det är ännu tillåtet att sälja fyrverkeri i Sverige. Det ligger utanför kommunens möjlighet att förverkliga förslaget. Malmöinitiativet bör därför avslås.

Ansvariga

Maria Hultin Avdelningschef
Tobias Nilsson Direktör